

17 september 2004 zijn wij richting Delhi vertrokken om ruim een week later een bezoek te brengen aan het Brahma Kumaris hoofdkwartier in Mount Abu. Dit rajiyoga-instituut heeft zichzelf als doel gesteld om het goede voorbeeld te geven op het gebied van duurzame energiehuishouding en heeft dientengevolge veel tijd gestoken in de zogenaamde solar kitchen. Dit heeft er toe geleid dat Brahma Kumaris een van de grootste solar kitchen projecten op de wereld onder haar hoede heeft. Deze organisatie heeft ons de kans geboden om deze installaties, waar er een geschikt is om voor 20000 mensen tegelijk te koken, te bestuderen. Na een verblijf van een week, waren we een schat aan ervaring en kennis rijker en vertrokken we richting Nepal.

Daar zou het onze eerste taak worden om de voor- en nadelen van de solar cookers, het kleine broertje van de solar kitchen, ten opzichte van het gebruik van kerosine en brandhout te kwantificeren voor gebruik in de Bhutanese vluchtelingenkampen om hiermee een evaluatieslag te plegen die nuttig zou kunnen zijn voor de verdere uitbreiding van het solar cooking project van Stichting Vajra Nederland en Nepal.

Om dit te bereiken moesten we regelmatig bezoeken brengen aan het vluchtelingenkamp Beldangi-I om te zien hoe de mensen daar gebruik maakten van de solar cookers. Tijdens deze bezoeken hebben we verschillende tests op de solar cookers uitgevoerd, vragenlijsten afgenomen en user group- meetings bijgewoond.

Begin december hebben we deze vergelijking op milieu- en kosten aspect en gebruikersopinie afgerond en verwerkt in een rapport dat er toe moest bijdragen om de grootste vragen bij de UNHCR weg te nemen. De UNHCR had bij oprichting van de kampen besloten om kerosine te leveren om zodoende de ontbossing in de omgeving terug te dringen. De resultaten van de vergelijking waren overweldigend, de introductie van de solar cooker betekent een stap voorwaarts in de duurzaamheid van de vluchtelingenopvang tegen lagere kostprijs.

In termen van gebruikershouding scoorde de solar cooker weliswaar iets minder dan het kerosineoventje, maar door gebruik te maken van de solar cooker zou de CO2 uitstoot gehalveerd kunnen worden. Bovendien zou de cooker, door zijn besparing aan kerosine gebruik, in ongeveer 2 jaar terugverdiend kunnen worden, terwijl de verwachting is dat een cooker 10 jaar meegaat. En door een deel van die winsten naar de vluchtelingen te laten stromen ligt het in de lijn der verwachting dat de gebruikershouding ook in het voordeel van de solar cooker uit zal vallen na de implementatie.

Daarnaast hebben we nog twee andere solar cooking opties, een andere parabolische koker en de solar kitchen, vergeleken met de huidige cooker. Het bleek echter het invoeren van de andere parabolische koker weinig meerwaarde zou hebben en dat het gebruik van de solar kitchen bemoeilijkt wordt door de reeks aan extra benodigde organisatorische maatregelen bovenop de iets hogere kostprijs. Tot slot hebben we op basis van deze vergelijkingen nog aanbevelingen gedaan aan de stichting op technisch en organisatorisch gebied om zodoende het project naar een hoger plan te kunnen tillen.

Terugblikkend, kunnen we stellen dat deze stage voor ons heeft bijgedragen aan een meer evenwichtig wereldbeeld. Het beleven van het leven in een ontwikkelingsland en de positieve rol die technologie kan spelen voor deze landen. Toch moet daar wel de

kanttekening bij geplaatst worden, dat technologie slechts een hulpmiddel is, en dat de focus moet liggen op de ontwikkeling van de mens.

Als jullie geïnteresseerd zijn in meer informatie over onze reis, de technologie en/of het project van stichting Vajra kunnen jullie een bezoekje brengen aan www.zonneovens.tk of aan www.vajra.nl.

Ralph en René